



STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO  
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS  
IKIMOKYKLINĖ IR PRIEŠMOKYKLINĖ  
PEDAGOGIKA  
VERTINIMO IŠVADOS**

Grupės vadovė: doc. dr. Vitalija Gražienė

Grupės nariai: Regina Beinorienė  
Violeta Jonynienė  
Aurelija Valantonytė (studentų atstovė)

Vilnius  
2018

## DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Ikimokyklinė ir priešmokyklinė pedagogika
Studijų krypčių grupė	Ugdymo mokslai (M)
Studijų kryptis	Pedagogika (M01)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (4 m.) Ištęstinė (5,5 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas

## TURINYS

I.	ĮŽANGA.....	4
II.	PROGRAMOS ANALIZĖ .....	4
	2.1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai.....	4
	2.2. Programos sandara.....	7
	2.3. Personalas .....	10
	2.4. Materialieji ištekliai.....	11
	2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas.....	13
	2.6. Programos vadyba.....	14
III.	REKOMENDACIJOS.....	15
IV.	APIBENDRINAMASIS VERTINIMAS.....	16

## I. ĮŽANGA

Ketinamą vykdyti universitetinių studijų pirmosios pakopos *Ikimokyklinės ir priešmokyklinės pedagogikos* programą (toliau – Programa), kurią numato įgyvendinti Vytauto Didžiojo universitetas (toliau – VDU), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas studijų programai tobulinti. Vertinant Programą buvo remiamasi VDU pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu ir 2018 m. gegužės 11d. vykusio ekspertų vizito į VDU rezultatais.

Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo ketinamos vykdyti studijų programos aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. Programą vertinant vadovautasi universitetines studijas reglamentuojančiais įstatymais ir kitais normatyviniais teisės aktais, ypač „Švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupės aprašu“, „Pedagogų rengimo reglamentu“, „Mokytojų profesinės kompetencijos aprašu“, SKVC direktoriaus 2013 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-23 patvirtinta „Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika“ (toliau – Metodika), kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

2018 m. gegužės 11 d. vyko ekspertų grupės vizitas į VDU, kur ekspertai susitiko su fakulteto administracija, Programos aprašo grupės rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais dalininkais, susipažino su fakulteto materialine baze (auditorijomis, biblioteka ir kt.). Vizito pabaigoje administracijos atstovai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

Vizito metu Programos rengėjų grupės ekspertams pateiktas papildomas dokumentas – „Memorandumas dėl pedagogų rengimo veiklos Kauno regione“ (2018 m. kovo 22 d.), pasirašytas VDU, KTU, LSU, LSMU, KK ir MK atstovų, į kurį atsižvelgta vertinant Programos aprašą.

2018 m. gegužės mėn. 28 d. ekspertų grupė parengė ir SKVC pateikė Programos vertinimo išvadų projektą, kuris buvo išsiųstas Programos rengėjams susipažinti ir pateikti savo pastabas dėl faktinių klaidų. Kadangi VDU pastabų dėl faktinių klaidų nepateikė, išvados laikomos galutinėmis.

## II. PROGRAMOS ANALIZĖ

### 2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Studijų programos poreikis atskleistas šiuolaikiškai ir racionaliai – išplaukiantis iš vizijos, koks turėtų būti XXI amžiaus pedagogas, kokiomis kompetencijomis jis turėtų pasižymėti, kad galėtų siekti aktualiausių vaikų ugdymo iššūkių, t.y. savarankiškai kurti, organizuoti ir įgyvendinti visuminį, integralų, tęstinį ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymo turinį, organizuoti įtraukujį, į vaikų įvairovę ir skirtingus jų poreikius orientuotą ugdymą, sumaniai naudotis šiuolikinėmis technologijomis, gebėti prisiimti lyderio vaidmenį, dirbti grupėse, komandose, taip pat kurti ir diegti ugdymo inovacijas, ugdyti vaikus tarpkultūre, daugiakalbėse grupėse.

Ugyti naujos kartos pedagogus – svarbiausias teikiamos VDU studijų programos deklaruojamas poreikis, kurį racionaliai atliepia ir programos sandara, paremta modulių ir dalykų derinimo principu, ir tai, kad studijos grindžiamos mokslo tyrimais.

Greta šio, tikrai modernaus požiūrio į studijų poreikį, atskleidžiama ir statistiniais duomenimis grindžiama darbo rinkos situacija: didėja ikimokyklinių įstaigų skaičius ir juose ugdomų vaikų skaičius, tad auga ir ikimokyklinio ugdymo pedagogų poreikis, taip pat tai, jog šiandien reikalingi platesnio profilio pedagogai, gebantys dirbti su vaikais nuo gimimo iki 6-7 metų.

Antroji svarbi darbo rinkos diktuojama priežastis – tai pedagogų senėjimo tendencija („šalies ugdymo įstaigose 48% pedagogų yra 50 ir daugiau metų amžiaus“). Tai taip pat reikalauja naujų jėgų įsiliejimo į ikimokyklinį bei priešmokyklinį ugdymą.

Atskleisti ir kiti, iš demografinės situacijos bei darbo rinkos pokyčių kylantys iššūkiai švietimui: į ikimokyklines ugdymo įstaigas ateinana jaunesni, 1-3 metų vaikai, kuriems reikia atitinkamo išsilavinimo vaikų pedagogų, didėja ikimokyklinio amžiaus vaikų institucinio ugdymo aprėptis, ypač kaimo vietovėse, siekiama užtikrinti palankesnes ugdymosi sąlygas socialinės rizikos šeimose augantiems vaikams, didėja specialiųjų poreikių vaikų įtraukimas į bendras grupes ir t.t.

Visos šios VDU Studijų programoje atskleistos priežastys, ir suponuoja aktualų naujos ikimokyklinės ir priešmokyklinės pedagogikos studijų programos poreikį.

Tiksliai ir nepriekaištingai atskleistas teikiamos studijų programos tikslas – parengti atsakingą, kompetentingą, turintį plačią ugdymo vaikystėje sampratą, kūrybiškai interpretuojantį kultūros tradicijas, gebantį organizuoti kokybišką ikimokyklinį ir priešmokyklinį vaikų ugdymą ir ugdymąsi pedagogą.

Studijų pakopos studijų rezultatų aprašymas pilnai atitinka Lietuvos valstybės keliamus reikalavimus, nustatančius pagrindinius pakopinių studijų organizavimo principus, būtinus mokymosi aplinkai sukurti ir studijų kokybei užtikrinti bei laiduojančios pageidaujamus studijų rezultatus, t.y., „studento žinias, supratimą, gebėjimus ir nuostatas baigus studijų modulį (dalyką) ir (ar) visą studijų programą“ (žr. *Bendrieji studijų vykdymo reikalavimai*. Patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168).

Numatomų studijų rezultatų aprašymas yra išsamus ir racionalus (pvz., „išmanys ir taikys pažangiausias [...] ugdymo mokslų sampratas ir teorijas, ugdymo ir švietimo veiklą interpretuos iš tarpdisciplininės perspektyvos“, „gebės kritiškai vertinti bei realizuoti tautos bei Europos bendrijos švietimo ir kultūros vertybes [...], mokslo ir technologijų pasiekimus“, gebės kurti į šeimų poreikius, į vaikų įvairovę [...] orientuotas integralias ugdymo programas“, „sudaryti edukacines aplinkas [...] ugdytis sveikatos, socialinės, komunikavimo, pažinimo bei meninės kompetencijų pradmenis“, „reflektuoti, planuoti ir organizuoti [...] pagarba vaikui, tėvų įsitraukimu, dialogine sąveika grindžiamą [...] ugdymo procesą“, „atsižvelgti į vaikų amžiaus galimybes, jų poreikius“ ir kt., taikyti šiuolaikines ugdymo strategijas, pasiekimų vertinimo metodus, naująsias IKT).

Taip pat numatoma, jog studijų absolventas turės būtinų socialinių ir asmeninių gebėjimų – gebės stiprinti vaikų tautinį, kultūrinį, pilietinį identitetą, veikti, mokytis, prisiimti lyderio vaidmenį, o taip pat įgis mokymosi visą gyvenimą motyvaciją, socialinės atsakomybės ir tolerancijos įvairovei nuostatas.

Tai iš tiesų aktualūs, šiuolaikiški ir ir ambicingi siekiniai, kuriuos, tikėtina, VDU ir įgyvendins.

Iš Programos aprašo matyti, jog Ikimokyklinės ir priešmokyklinės pedagogikos programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai yra susieti su akademiniais bei profesiniais reikalavimais, su valstybės, visuomenės ir darbo rinkos poreikiais, o taip pat atitinka profesinės veiklos sritis, kurioms turi būti pasirengęs būsimasis ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogas. Numatoma, jog studijų absolventas išmanys mažų vaikų (nuo gimimo iki septynerių metų) ugdymo ypatumus, strategijas bei technologijas, gebės rengti ugdymo programas ir jas lanksčiai tobulinti, gebės įtraukti į sklandų ugdymo procesą visus, skirtingus poreikius turinčius vaikus, taip pat sėkmingai bendradarbiauti su vaikų šeimomis, profesinėmis ir vietos bendruomenėmis. To paties iš absolvento tikisi ir visuomenė, tai atliepia ir darbo rinkos tendencijos.

Siektini studijų rezultatai yra papildyti naujausiais reikalavimais: „Švietimo įstatymo“ (žr. LR švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas, Nr. XI 1281), pagal kuriuos pedagogas turi gebėti ugdyti ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikus tiek ugdymo įstaigose, mokyklose, tiek ir kitose vietose – edukaciniuose centruose, būreliuose, ligoninėse, lauko aikštelėse ir kt. Atsižvelgta į tai, kad pedagogas turi gebėti rengti bei atnaujinti įstaigų ikimokyklinio ugdymo

programas (žr. LRŠM ministro įsakymas „Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“, 2005, Nr. ISAK – 627), vertinti vaikų pasiekimus ir pažangą („Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas, 2014), ugdyti SUP turinčius vaikus bendrose grupėse (LR švietimo įstatymo pakeitimo įstajimas, Nr. XI 1281) ir kt.

Teikiamos studijų programos tikslai ir numatomi rezultatai atitinka studijų rūšį: yra Universitetinės studijos, atliepančios „Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo“ (2010, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimas Nr. 535; „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“ pakeitimo, Nr. 986, 2011 m. rugpjūčio 24 d.) ir „Europos aukštojo mokslo kvalifikacijų sandaros“ (2008, Bolonija Bergen) VI lygio reikalavimus.

Pagal šiuos reikalavimus studijuojantysis turi pasirengti sudėtingai veiklai, uždavinių, metodų bei priemonių taikymo įvairovei, inovacijų kūrimui, todėl turi remtis teorinėmis žiniomis, fundamentiniais tyrimais. (Į šiuos reikalavimus studijų programoje yra orientuoti 1,2,3 studijų rezultatai). Studijuojantysis turi turėti profesinei veiklai būtinus gebėjimus bei gebėjimą profesinės veiklos srityje nuolat prisitaikyti prie pokyčių (į šiuos reikalavimus orientuoti 3-9 studijų rezultatai). Studijuojantysis turi gebėti veikti savarankiškai ir sutelkdamas kitus, veikti kūrybiškai, prisiimdamas atsakomybę už savo profesinę veiklą (į šiuos reikalavimus orientuoti 9,10,11,12 studijų rezultatai). Studijų rezultatai numatyti ir sugrupuoti, remiantis *Studijų pakopų aprašu* („Dėl studijų pakopų aprašo patvirtinimo“ (Nr. V-1012, 2016 m. lapkričio 11 d.); atitinka jo nuostatas, siekiamą kvalifikacinį lygmenį ir apima studentų žinias ir jų taikymą, tiriamuosius, specialiuosius, socialinius ir asmeninius gebėjimus.

Programos tikslai ir numatomi rezultatai atitinka studijų pakopą (yra pirmosios pakopos), ir atliepia Studijų pakopų aprašo reikalavimus pirmos studijų pakopos universitetinio bakalauro laipsnio studijoms.

Programos tikslai ir numatomi rezultatai atitinka teikiamų kvalifikacijų lygį (suteikia Ugdymo mokslų bakalauro kvalifikaciją), žr., „Bendrieji studijų vykdymo reikalavimai“. Patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168.

Numatoma, jog VDU Programos studijos „padės studijuojančiajam tapti ikimokyklinio ugdymo pedagogu – programų kūrėju; ugdytoju; paramos vaikui ir šeimai teikėju; lyderiu, bendradarbiaujančiu su tėvais, profesine bendruomene, kitais socialiniais dalininkais; tyrėju, inovacijų kūrėju, gebančiu priimti veiksmingus, tyrimais grindžiamus ikimokyklinio ugdymo inovacijų diegimo kelius ar problemų sprendimo būdus.“ Akcentuojama, jog „šiems profesiniams vaidmenims pasirengti padeda studijuojant plėtojamos bendrosios ir įgyjamos specialiosios kompetencijos.“

Programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija pilnai dera tarpusavyje.

Aprašo rengėjų siekius ir pastangas kokybiškai vykdyti naują Programą pozityviai kontekstualizuoja „Memorandumas dėl pedagogų rengimo veiklos Kauno regione“ (2018 m. kovo 22 d.), pasirašytas VDU, KTU, LSU, LSMU, KK ir MK atstovų, kuriame atsakingai nubrėžtos Kauno regiono aukštųjų mokyklų bendradarbiavimo gairės pedagogų rengimo srityje ir numatytos atitinkamos sąlygos šiam bendradarbiavimui.

### ***Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės***

Įžvelgiama silpnybė – galimai pernelyg aukšti kai kurie ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogui keliami reikalavimai. Antai gebėti būti vertingu komandos nariu yra taip pat svarbu, kaip ir gebėti lyderiauti.

Pagrindinės VDU teikiamos Programos stiprybės yra jos šiuolaikiškumas, kryptingumas, tikslingumas, integralumas, logiška ir išbaigta struktūra. Programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija pilnai dera tarpusavyje.

## 2.2. Programos sandara

Programai pritarta Švietimo ir mokslo ministro 2018 m. balanžio 5 d. įsakymu Nr. V-318 „Dėl pritarimo ketinamai vykdyti studijų programai“. VDU Senato „Deklaracijoje dėl ketinamos vykdyti studijų programos atitikties bendriesiems ir specialiesiems studijų programų reikalavimams“ (2018 02 09, Nr.1-2) yra patvirtintas ir studijų programos sandaros tinkamumas.

Studijų Programos sandara atitinka šių teisės aktų reikalavimus: „Švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupės aprašas“ (2015 m. gruodžio 10 d. įsak. Nr. V-1264), „Pedagogų rengimo reglamentas“ (2012 m. gruodžio 12 d. Nr. V-1742), „Bendrieji studijų vykdymo reikalavimai“ (2016 m. gruodžio 30 d. įsak. Nr.V-1168).

Siekiant užtikrinti, jog studijuojantysis išsiugdytų reikalingas kompetencijas, leidžiančias sėkmingai vykdyti švietimo ir ugdymo veiklą, programos sandara yra kryptingai modeliuojama iš įvairių blokų: Artes liberales studijų dalykų ir universiteto numatytų bei studento pasirenkamųjų dalykų, pedagoginių studijų dalykų ir pedagoginės specializacijos dalies modulių. 240 ECTS studijų programą sudaro: 60 ECTS kreditų apimties pedagoginių studijų dalykai (3 ECTS apimties PSBD integruotas į Baigiamąjį bakalauro darbą), 90 ECTS kreditų apimties pedagoginės specializacijos (ikimokyklinės ir priešmokyklinės pedagogikos) moduliai, 43 ECTS kreditų apimties Artes liberales studijų blokas ir 50 ECTS apimties universiteto nustatytų ir studento laisvai pasirenkamų studijų dalykų blokas, tarp kurių - 15 ECTS krypties ir pedagogines studijas integruojantis bakalauro darbas.

Skirtinga programos sudedamųjų dalių paskirtis, logika ir sandara programos apraše sumodeliuota ir pagrįsta tinkamai (p.15-17); ji yra siejama su reikalingomis įgyti studijuojančiojo kompetencijomis ir numatomais studijų rezultatais, kurie savo ruožtu yra apgalvotai derinami su „Švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupės aprašo“ (2015 m. gruodžio 10 d. įsak. Nr. V-1264) ir (4 aprašo priedas), „Studijų pakopų aprašo“ (5 aprašo priedas), „Dublino aprašų“ (6 aprašo priedas) numatomais I pakopos studijų rezultatais. Programos studijų dalykai ir moduliai atitinka studijų rūšį ir pakopą su išlygomis, pvz., kai kurie dalykai labiau atitinka II, o ne I pakopos studijų rezultatus: *Ugdymo filosofijos* dalyko anotacijoje teigiama – „Suteikti teorinių įgūdžių interpretuoti įtakingiausių ugdymo filosofijos atstovų tekstus, rašyti analitinius tyrimus toliau tęsiant ir kritiškai vertinant šių atstovų nagrinėjamas problemas (...)“), tad Programoje derėtų sustiprinti rezultatų tolydumo ir atitikimo pakopai aspektus.

Programos pedagoginių studijų ir pedagoginės specializacijos dalių sandara pagrįsta daugiausia pedagoginio proceso logika: ugdymo principų atskleidimu (individualizavimas, integravimas, įtraukusis ugdymas ir kt.), ugdymo turinio analize (atskiros kompetencijos), ugdymo proceso vadybos (organizavimo ir kt.), ugdymo aplinkų kūrimo, ugdymo sąveikos dalyvių (pvz., šeimos) vaidmenų analize. Nors, žinoma, ši programa šiuolaikiška ir niekaip neprimena dalykinio mokymo vaikų darželiuose atspindžių studijų programų konstrukcijose, bet būtų efektyviau programos sandarą dar labiau grįsti vaiko pažinimo logika. Pozityviu pavyzdžiu galima laikyti studijų dalyką *Vaikystės antropologija ir vaiko žaidimo pedagogika*, artimesnį vaikui ir atsiskantį „suaugusiojo žmogaus žvilgsnio ir logikos“ bei analizuojantį ikimokyklinę ir priešmokyklinę pedagogiką holistiškai.

Studijų programoje kai kur trūksta specializacijos studijoms privalomo preciziškumo, pvz., aprašo 1 priedo p.113 yra vardinamos priešmokykliniais metais ugdomos vaikų kompetencijos, tačiau išvardijamos ne visos (*Priešmokyklinis ugdymas*), nėra temos apie priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimus, jų vertinimą, vertinimo būdus, formas ir kt.; yra dalykų, kurie *Priešmokyklinio ugdymo bendrojoje programoje* nėra tiek akcentuojami, kiek jie pabrėžiami Programoje (pvz., matematinių tyrinėjimų akcentavimas studijų dalyke *Gamtamoksliniai ir matematiniai tyrinėjimai vaikystėje*) arba kurie pastarojoje programoje yra pozicionuojami kitaip ir kuriems Programoje trūksta išsamesnių studijų – pvz., vaiko pažinimo kompetencijai. *Ikimokyklinės pedagogikos studijų* dalyke paliečiama tik Lietuvos ikimokyklinio ugdymo raida,

o užsienio ikimokyklinės minties raida analizuojama jau kitame dalyke, tad taip pat nukenčia procesų suvokimo vientisumas.

Programos modeliavimą mišriu būdu - studijų dalykais ir moduliais – lemia VDU tradicija dalį studijų organizuoti laikantis liberalių (Artes Liberales) studijų principų, kurie leidžia studentams patiems susidaryti savo studijų planus; kartu laikomasi reikalavimų, būtinų pedagoginių studijų vykdymui. Programos aprašo autoriai teigia, kad “LEU vykdyta “Ikimokyklinės ir priešmokyklinės pedagogikos” programa, kurios pagrindu parengta ši nauja to paties pavadinimo programa (...)” (p.8). Nors nepakanka duomenų palyginti “pagrindinės” ir naujos programos sandaros skirtumų, tačiau tikėtina, kad tokia nauja studijų sandara reikšmingai prisidės prie ketinamos vykdyti studijų programos kokybės ir suteiks jai naujų galimybių.

Vis dėlto tarp 4 programos sandaros blokų ir tarp studijų organizavimo formų (dalykinės ir modulinės) pastebima tam tikra disproporcija, kai pedagoginių studijų dalykų bloke atskiriems labai svarbiems studijų dalykams skiriama per mažai dėmesio ir laiko: *Ugdymo filosofijos* dalykui – tik 3 ECTS, *Pedagogikai* – tik 5 ECTS, kai *Vaiko antropologijai ir vaiko žaidimui* skirta, pvz., 10 ECTS – o tai menkai proporcinga); Pedagoginės specializacijos dalykų bloke *Priešmokykliniam ugdymui* – tik 5 ECTS.

Universiteto nustatytų ir studento pasirenkamų studijų modulių ir dalykų bloke yra 10 ECTS modulis *Ikimokyklinio ugdymo sistemos ir bendradarbiavimas su šeima*, kuris kelia klausimų: ar tokius gana skirtingus studijų objektus, kaip ugdymo sistemos ir bendradarbiavimas su šeima, verta apjungti - manytina, kad šiems studijų objektams reikalingi atskiri studijų dalykai. Bendradarbiavimą su šeima vertėtų išplėsti bendradarbiavimu su kitais ugdytojais ir specialistais.

Abejotina universiteto nustatytų ir studento pasirenkamų studijų modulių ir dalykų bloko studento pasirenkamų specializacijos dalykų „geografija“: studentas renkasi vieną iš šių dalykų – *Išmaniosios sistemos vaikų ugdyme, Edukacinių aplinkų projektavimas ir kūrimas; Edukacinių projektų vadyba. Edukacinių aplinkų projektavimas* ir kūrimas turėtų būti privalomas studijų dalykas visiems studijuojantiems.

Pozityvu tai, kad remiantis *VDU studijų reguliaminu*, studijų programos sandara yra lanksti ir pritaikyta įvairių besimokančiųjų grupių reikmėms: pvz., Pedagoginę specializaciją (ikimokyklinės ir priešmokyklinės pedagogikos) (90 ECTS), kurią sudaro teoriniai moduliai, būtini parengti ikimokyklinio ugdymo pedagogą, įgijusį šiai profesinei veiklai pakankamas kompetencijas, ir kurie orientuoti į vaiko ir vaikystės fenomeno suvokimą, vaiko kultūros sampratų įgijimą; galias teorines ir praktines ikimokyklinės pedagogikos žinias; vaiko sveikatos, komunikavimo, socialinės, pažinimo, meninės kompetencijų plėtotės teorinius ir praktinius pagrindus (tikslų kėlimas, programų rengimas, efektyvių pedagoginių strategijų atranka ir taikymas, ugdančiosios aplinkos kūrimas, naudojimas pažangiomis šiuolaikinėmis technologijomis, vaiko individualios pažangos vertinimas, pedagogo lyderystė), gali studijuoti dalyko pedagogikos ar kitos pedagoginės specializacijos universitetinį bakalauro laipsnį įgijęs asmenys su teise įgyti studijų pažymėjimą, suteikiantį teisę dirbti ikimokyklinio ugdymo auklėtoju.

Kaip nurodo aprašo rengėjai (p. 18), per pirmuosius 4 semestrus studijuojami Artes Liberales modulio dalykai ir pedagoginių studijų dalykai bei įvadiniai ikimokyklinio ugdymo pedagogikos moduliai. Nuo 4 semestro studijuojami vaiko kompetencijų ugdymo moduliai. 6-7 semestre studijuojamas tyrimo metodologijos kursas, kuris susietas su pedagogine praktika globojant mentoriui ir savarankiška pedagogine praktika. 7 – 8 semestruose studijuojami atskiras ugdymo sritis integruojantys moduliai bei inovacijų kūrimui ir įgyvendinimui skirti dalykai. 8 semestre rengiamas ir ginamas *Pedagoginių studijų baigiamasis darbas* bei bakalauro *Baigiamasis darbas*. Tokia modulių ir dalykų studijavimo logika yra pagrįsta, tačiau kyla klausimų dėl dalyko *Priešmokyklinis ugdymas* studijų nukėlimo į 8 semestrą, nes taip paneigiamas pakopų (ikimokyklinio ir priešmokyklinio) tęstinumo ir dermės principas; priešmokyklinio amžiaus vaikų kompetencijų ugdymas ir vaikų pasiekimai bei jų vertinimas, pedagogo funkcijos ir kt. analizuojama atsietai nuo ikimokyklinio ugdymo.

Paminėtina, kad yra yra tam tikro neaiškumo/netikslumų, naudojant terminus ikimokyklinis



ir priešmokyklinis. Programos pavadinime vartojami abu, vėliau (pvz., p.16), aprašant pedagoginių studijų ir pedagoginės specializacijos dalykus, kalbama tik apie ikimokyklinio ugdymo didaktiką, tik ikimokyklinio ugdymo pedagogą ir pan.

Programos apimtis yra pakankama I pakopos studijų rezultatams pasiekti - 240 ECTS. Nuolatinės ir iššestinės studijų formos apimtis yra ta pati, o tai atitinka teisės akto „Dėl nuolatinės ir iššestinės studijų formų aprašo patvirtinimo“ (2009 m. gegužės 15 d., Nr.ISAK-1206) reikalavimus. Nuolatinųjų studijų numatoma trukmė – 4 metai, iššestinių studijų - 5,5 metų.

Programos aprašo ir priedų analizė atskleidžia, kad dalykų (modulių) išdėstymo studijų programoje logika, turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus. Antai vienam studijų rezultatui pasiekti skirti 6-8 moduliai. Tai garantuoja, kad studijų rezultatas tikrai bus pasiektas, kad studentas įgis turiningas, daugiamates kompetencijas. Daugelis modulių skirti ne vieno, o kelių studijų rezultatų siekimui (aprašas, p. 20). Modulių studijų rezultatai dera su studijų programos rezultatais, o studijų ir vertinimo metodai parinkti taip, kad leistų pasiekti numatytą studijų rezultatų.

Studijų metodai, taikomi Programoje, yra kryptingai sugrupuoti į keletą blokų: žinių perteikimo ir taikymo metodai, taikytini interaktyviųjų paskaitų, seminarų, praktinių veiklų, savarankiško individualaus ir komandinio darbo metu; besimokančiųjų refleksija grindžiamos gebėjimo veikti ir įsivertinti metodai (patirtinis, refleksyvusis mokymasis ir tyrimais grindžiamas mokymasis) ir atspindi šiuolaikinę studijų paradigmą, pagrįstą paties studento savarankišku mokymusi. Tad programos dalykų ir modulių aprašuose yra ir aktyvaus supratimo, informacijos apdorojimo, jau įgytų ir naujų žinių bei patirties susiejimo metodų, rašto darbų, diskusijų, debatų, atvejo studijų, analizės, projektų, probleminio mokymo(si), pažintinių išvykų, vaidmenų žaidimų, darbų (projektų, ataskaitų ir kitų) pristatymų ir aptarimų, kolegialaus vertinimo, ekspertų metodo, vaizdo ir garso konferencijų, vaizdo ir garso paskaitų, modulio nuotolinio mokymo(si), tekstų analizės, tekstų komentavimo, ugdymo idėjų interpretavimo ir vertinimas, vaizdinės medžiagos demonstravimo, refleksijos, informacijos paieškos, savarankiško mokslinės ir metodinės literatūros studijavimo, dokumentų analizės, kritinės refleksijos metodų, minčių, sąvokų, koncepcijų žemėlapių sudarymo, minčių lietaus, esė rašymo, bendradarbiavimu grįsto grupinio darbo, lankymosi ugdymo įstaigose, reflektavimo dienoraščių rašymo metodų; praktinio darbo – ugdymo idėjų bei priemonių pasirinkimo, taikymo, jų veiksmingumo refleksijos, vaikų poreikių ir pasiekimų vertinimo, programų, planų kūrimo pratybų, kokybinių tyrimo, projektinės veiklos ir kitų aktualių pedagoginėms studijoms metodų.

Studentų pasiekimų vertinimo metodai, taikomi Programoje, dera su studijų metodais: tai rašto darbai, projektų ir individualių darbų ataskaitos, kompetencijų aplanko į(si)vertinimas, kolegialus vertinimas, esė, individualių ir grupinių pateikčių, dalyvavimo diskusijoje, debatuose vertinimas, ugdomosios veiklos aprašo vertinimas, e-erdvėje surastos informacijos pristatymo ir analizės vertinimas, ugdymo idėjų interpretacijos vertinimas, kūrybinių užduočių vertinimas, sukurtos programos dalies vertinimas, sukurtu plano vaikų veiklai vertinimas, vaikų poreikių ir pasiekimų fiksavimo bei identifikavimo vertinimas, ugdymo situacijų stebėjimo ir refleksijos vertinimas, praktikos aplankų vertinimas ir kt.

Studijų programa orientuota į savarankišką, dėstytojų moderuojamą studijavimą, ugdantis numatytas kompetencijas, į studento mokymosi kultūros plėtotę. Studijų ir vertinimo metodai dera tarpusavyje ir sudaro galimybes objektyviai vertinti ir įsivertinti studijų rezultatus.

Programos aprašo ir priedų analizė atskleidžia, kad programoje remiamasi aktualiais, šiuolaikiniais šaltiniais: teorinėmis studijomis, užsienio autorių darbais, Lietuvos metodiniais ir švietimo būklės tyrimais, studijomis, moksliniais ir metodiniais straipsniais ir kt.

## ***Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės***

Silpnybės: būtų efektyviau programos sandarą grįsti ne tik pedagoginio proceso, bet holistiškesne vaiko pažinimo, raidos ir ugdymo logika. Tarp 4 programos sandaros blokų ir tarp studijų organizavimo formų (dalykinės ir modulinės) pastebima disproporcija, tikslintina pasirenkamųjų dalykų pasiūla; tikslintina dalykų dėstymo semestruose logika (pvz., *Priešmokyklinis ugdymas*). Yra neaiškumo/netikslumų, naudojant terminus ikimokyklinis ir priešmokyklinis.

Stiprybės: Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus. Daugumos dalykų ir modulių turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą. Programos aprašo ir priedų analizė atskleidžia, kad dalykų (modulių) išdėstymo studijų programoje logika ir turinys leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus. Studijų ir vertinimo metodai parinkti taip, kad leistų pasiekti numatytų studijų rezultatų. Studijų metodai yra kryptingai sugrupuoti į keletą blokų: žinių perteikimo ir taikymo metodai, taikytini interaktyviųjų paskaitų, seminarų, praktinių veiklų, savarankiško individualaus ir komandinio darbo metu; besimokančiųjų refleksija grindžiamos gebėjimo veikti ir įsivertinti metodai (patirtinis, refleksyvusis mokymasis ir tyrimais grindžiamas mokymasis) ir atspindi šiuolaikinę studijų paradigmą, pagrįstą paties studento savarankišku mokymusi. Studijų programa orientuota į savarankišką, dėstytojų moderuojamą studijavimą, į studento mokymosi kultūros plėtotę. Studijų ir vertinimo metodai dera tarpusavyje ir sudaro galimybes objektyviai vertinti ir įsivertinti studijų rezultatus. Programos aprašo ir priedų analizė atskleidžia, kad programoje remiamasi aktualiais, šiuolaikiniais šaltiniais.

### ***2.3. Personalas***

Programą studijų kryptyje ketina realizuoti 25 dėstytojai (be Artes Liberales bloko dalykus dėstančių dėstytojų): 5 profesoriai, mokslo daktarai, 12 docentų, mokslo daktarų, 3 lektoriai, mokslo daktarai, 4 lektoriai, doktorantai, 2 asistentai. 76 proc. programos kreditų apimties kursus skaitys dėstytojai, turintys mokslo laipsnį (prof. dr., doc. dr., dr.), 16 proc. – jauni mokslininkai, doktorantai ir 8 proc. – asistentai be mokslinio laipsnio, tačiau turintys pedagoginės praktinės patirties. Programos vykdymui numatomas pasitelkti akademinis personalas atitinka formaliuosius aukštojo mokslo studijas reglamentuojančius teisės aktų reikalavimus.

Pagal „Švietimo ir ugdymo studijų krypties grupės apraše“ (2015 m. gruodžio 10 d. įsak. Nr. V-1264) pateikiamus reikalavimus „...ne mažiau kaip 30 procentų dėstytojų, dirbančių pedagogo kvalifikaciją suteikiančių studijų dalyje, turi turėti pedagoginio ar vadybinio darbo švietimo ar(ir) švietimo pagalbą teikiančiose įstaigose patirties (kuri turi būti ne trumpesnė kaip 3 metai)“. Teigiama, kad šiuos reikalavimus atitinka 64 proc. dėstytojų, 32 proc. dėstytojų (8) šiuo metu dirba pedagoginį, konsultacinį ar vadybinį darbą švietimo įstaigose: 5 dėstytojai derina darbą universitete ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose, viena dėstytoja dalyvauja ilgalaikėje savanorystės programoje ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, vienas dėstytojas tiesiogiai dirba su vaikais švietimo darbą, dar viena dėstytoja tiesiogiai dalyvauja mokyklos veikloje plėtojant kūrybines partnerystes. Pagal pateiktus CV, pastebėta, kad šiuo metu švietimo ar(ir) švietimo pagalbą teikiančiose įstaigose dirba 3 dėstytojai (visi – meninio ugdymo pedagogai), 7 dėstytojai turi ankstesnės darbo švietimo ir ugdymo institucijose patirties. Pažymėtina, kad kai kurių dėstytojų praktinė patirtis siekia 1984, 2003 – 2007 metus. Atkreiptinas dėmesys dėl priešmokyklinio ugdymo kaip dalyko: tik du iš visų bendrųjų universitetinių studijų dalykų dėstytojų numato jį dėstyti.

Kaip rodo 2 priede pateikti duomenys, visi dėstytojai turi pirmosios studijų pakopos studijų organizavimo ir dalykų dėstymo patirties, dauguma turi antrosios, 5 dėstytojai ir trečiosios pakopos studijų organizavimo ir dalykų dėstymo patirties. Dėstytojų CV pateikti aprašo 3 priede rodo, kad dėstytojų mokslinė, projektinė, mokslo taikomoji ir švietimo veikla atitinka programoje dėstomus dalykus.

„Švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupės apraše“ (2015 m. gruodžio 10 d. įsak. Nr. V-1264) teigiama, kad studijų programose turi dirbti dėstytojai, kurių mokslinės veiklos kryptis ir pedagoginės praktikos patirtis atitinka dėstomąjį dalyką. Dėstytojų mokslinių interesų kryptys atitinka dėstomus dalykus – 19 dėstytojų yra socialinių mokslų srities, edukologijos krypties mokslininkai. Programos aprašo rengėjai teigia, kad „dėstytojai yra aktyvūs mokslininkai, publikuojantys savo mokslinės veiklos rezultatus Lietuvoje ir užsienyje, vykdančius mokslinius ir taikomuosius Lietuvos ir tarptautinius projektus“. Itin reikšmingi projektų rezultatai: „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“ (2014) ir „Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos“ (2015). Mokslinės veiklos rezultatus dėstytojai skleidė ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje, jų mokslinės veiklos aktyvumą rodo aprašo 3 priede pateikti duomenys. Pateiktų 2 ir 3 priedo analizė atskleidžia, kad programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai (meninė veikla) tiesiogiai susiję su analizuojama programa.

### ***Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės***

Programos personalo silpnybėmis laikytina: dėstytojų pedagoginio ar vadybinio darbo švietimo ar(ir) švietimo pagalbą teikiančiose įstaigose patirtis; priešmokyklinio ugdymo dalyko dėstytojų skaičius.

Programos personalo stiprybėmis laikytina: personalo sudėtis ir skaičius atitinka formaluosius aukštojo mokslo studijų teisės aktų reikalavimus, dėstytojų kvalifikacija yra tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti; stiprus dėstytojų mokslinis potencialas, suinteresuotumas programos kokybe; programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai tiesiogiai susiję su analizuojama programa.

## ***2.4. Materialieji ištekliai***

Pagal pateiktus dokumentus matyti, kad universitetas turi įvairaus dydžio ir tipo auditorijas, pritaikomas tiek mažoms studijų grupėms, tiek srautinėms paskaitoms. Vizito metu apžiūrėjus patalpas įsitikinome, kad patalpos tinkamos, pritaikytos mokymuisi tiek individualiai tiek didesnėms studentų grupėms.

Yra pasirūpinama savarankiško darbo erdvėmis. Universitete yra 15 kompiuterių klasių savarankiškam darbui. Kiekviename fakultete yra specialiai studentų savarankiškam darbui dedikuotos erdvės. Taip pat, studentai gali naudotis laisvomis patalpomis savarankiškam ar grupiniam darbui ar kitoms veikloms. . Aplankytame fakultete yra dvi kompiuterių klasės, atvira erdvė su staliukais, kėdėmis ir stalo futbolu atsipalaidavimui, bei pavienės erdvės koridoriuose, kur galima patogiai prisėsti padirbėti prie kompiuterio.

Universitetas turi penkias bibliotekas iš kurių socialinių mokslų bendruomenei skirta M. Romerio, dirbanti 11 valandų per parą ir šešias dienas per savaitę. Šioje bibliotekoje yra 57 darbo vietos, kurių 32 kompiuterizuotos, bei įrengtos dvi grupinio darbo patalpos. Centrinė biblioteka dirba ir šeštadieniais, o sesijos metu sekmadieniais. Bibliotekose įrengta individualių darbo erdvių bei grupinio darbo kambarių.

Visi universiteto pastatai yra pritaikyti neįgaliesiems. Apraše (p. 25) pateikiami pavyzdžiai, kokiais būdais erdvės pritaikomos skirtingo pobūdžio negalios turintiems studentams. Vizito metu buvo pristatyta bibliotekoje esanti įranga, padedanti lankytojams su specialiaisiais poreikiais.

Visose studijoms skirtose patalpose yra bevielis internetas, reikalinga technika, vaizdo ar garso aparatūra. Esant poreikiui papildoma technika būna parūpinama. Apraše (p. 25) pateikiamas detalus palyginimas kaip nuo 2005 iki 2010 padidėjo kompiuterių bei projektorių kiekis.

Dėstytojai ir studentai naudojami virtualiomis mokymosi aplinkomis, detalus jų panaudojamas pateiktas Apraše (p. 25). Studijoms naudojama programinė įranga yra legali,

nuolat atnaujinama bei papildoma. Dalis programų yra suteikiamos studentams nemokamai. Apraše nėra pateikiama kokia konkrečiai Programai reikalinga programinė įranga, neaišku koks jos prieinamumas universiteto kompiuteriuose bei kokios galimybės studentams gauti asmenines licencijas. Vizito metu buvo parūpinti sąrašai universiteto licencijuojamų duomenų bazių, rekomenduojamų aptariamai studijų programai, tarp jų EBSCO, OECD, ScienceDirect ir kitos, atitinkančios programos poreikius.

Universitetas turi gana platų partnerių tinklą, kur siūloma platus skirtingų sričių, specifikų bei geografinių lokacijų pasirinkimas. Studentas privalo rinktis tokią instituciją, kuri atitiktų oficialius praktinei pedagoginių studijų daliai keliamus reikalavimus Apraše (p.27) labai plačiai aprašytą įmanomų praktikų pavyzdžiai. Galima teigti, kad pasirinkimas išties platus (daugiau nei 80 ugdymo įstaigų) ir tiksliai atitinkantis programos siekiamus rezultatus. Taip pat egzistuojantis praktikos variantas yra pasinaudoti universiteto kontaktais užsienyje, kas yra rekomenduotina studentams, norintiems dirbti kitakalbių mokykloje.

Studentams rekomenduojama atlikti praktikas skirtingose institucijose, taip plečiant galimybę susipažinti su skirtingais metodais, bei paliekama galimybė praktikos dalį atlikti institucijoje, kurioje dirba. Apraše nėra tiksliai įvardinta kiek ir kokio tipo praktikų reikia atlikti.

Labai detalčiai išgryninti bazinėse praktikos institucijose dirbančių mentorių kriterijai. Taip pat, universitetas vykdo mentorių kvalifikacijos programą, leidžiančią nuolat palaikyti kokybišką praktikų stebėjimą bei koordinavimą. Yra suteikiama galimybė studentams praktikų su dėstytojais konsultuotis nuotoliniu būdu arba asmeninėse konsultacijose atvykus į fakultetą.

Svarbu paminėti, jog ši studijų programa suteikia galimybę studentams kartą per savaitę atlikti ugdymo praktiką „Žaidimo tyrimo laboratorijoje“. Ten suteikiama galimybė tyrimams vykdyti bei praktines kompetencijas ugdyti su dėstytojų bei tėvelių pagalba. Taip pat suteikiama galimybė stebėti pedagogų veiklą universitetiniame vaikų darželyje „Mažųjų akademija“.

Universiteto biblioteka turi platų fizinių bei elektroninių leidinių pasirinkimą bei prenumeruojamas 52 duomenų bases, kurias galima pasiekti nuotoliniu būdu. Apraše nėra pateikta informacija kokių konkrečiai šaltinių reikia studijų procesui įgyvendinti, bei kiek šių išteklių universitetas gali suteikti. Apraše teigiama, kad visa reikiama ir net rekomenduotinos literatūros sąrašai suderinami su bibliotekos /komplektavimo sektoriumi, bet iš modulių aprašų matyti, kad tam tikrų šaltinių universitete nėra pakankamai, pvz., moduliui „Ugdymo filosofija“ vienas iš pagrindinės literatūros šaltinių yra Duoblienė L. „Šiuolaikinė ugdymo filosofija: refleksijos ir dialogo link (mokymo priemonė aukštosioms mokykloms)“, tačiau šios knygos universitetas turi tik 4 kopijas; moduliui „Vaiko kalbinis ir literatūrinis ugdymas komunikacinės įvairovės kontekste“ - „Urtės ir Motiejaus diena. 5-7 metų vaikų kalbos vertinimo metodikos vadovas“ (Rengėjai - V.S. Glebuviene, A. Mazolevskienė ir kt.). Šio leidinio yra tik viena kopija ir ji yra tik metodiniame kabinete; moduliui „Vaikų kūrybinė meninė raiška (muzika, šokis, dailė, teatras)“ Ž. Jautakytės „Ankstyvasis muzikinis vaikų ugdymas“, yra tik vienas egzempliorius bibliotekoje ir vienas metodiniame kabinete. Tokių variantų pasitaiko gana nemažai, ir viena iš priežasčių gali būti labai platus pagrindinės literatūros sąrašas. Programos rengėjų teigimu, situacija tokia, nes didžioji dalis planuojamos naudoti literatūros bus atgabenta iš LEU bibliotekų, tad jos kol kas nėra, bet gavimas jau numatytas. Vizito metu buvo suteikti sąrašai literatūros, skirtos šiai studijų programai, kurių universitetas jau turi (sąrašė pateikiami 62 pavadinimai) ir kiek įrašų pagal raktinius žodžius galima rasti LEU elektroniniame kataloge, t.y. kiek potencialiai bus atgabenta.

### ***Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės***

Srities silpnybė laikytinas yra kai kurių išteklių studijoms trūkumas.

Pagrindinė stiprybė yra praktikos bazė. Pedagoginei praktikai atlikti yra pateikiamas labai platus spektras įstaigų, su kuriomis universitetas bendradarbiauja, taip pat didelę naudą studijų procesui turėtų tokios numatytos edukacinės erdvės, pvz., „Žaidimo tyrimo laboratorija“, kur studentai įgauna tiesioginės praktikos dirbant su vaikais.

## **2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas**

Priėmimo į studijų programą reikalavimai suderinti su bendrojo priėmimo tvarka, *Mokslo ir studijų įstatymu* bei aukščiausiais universiteto akademiniiais dokumentais. Visi kandidatai į valstybės finansuojamas vietas turi dalyvauti motyvacinuose pokalbiuose, būti pasiekę minimalius mokymosi rezultatų rodiklius, nurodytus Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo Ministro. Vis tik, neišlaikę motyvacijos testo nepraranda galimybės dalyvauti konkurse valstybės nefinansuojamai vietai užimti. Siekiantys įstoti į valstybės nefinansuojamą studijų vietą turi pasiekti minimalią universiteto nustatytą mokymosi rezultatų kartelę.

Didžioji konkursinio balo dalis susideda iš Lietuvių kalbos brandos egzamino balo, jo svertinis koeficientas yra 0,4. Yra atsižvelgiama ir į istorijos bei logikos žinias, nes po 0,2 svartinį koeficientą turi Matematikos arba informacinių technologijų egzaminas arba metinis pažymys bei istorijos brandos egzaminas arba metinis pažymys. Paliekama galimybė net 0,6 svartinio balo gauti pateikiant modulių metinius pažymius, kas suteikia galimybę į šią studijų programą įstoti mokiniams, minimaliai išlaikiusiems arba visai nelaikiusiems atitinkamų egzaminų.

Apraše išskirti gebėjimai, į kuriuos orientuojasi studijų programa tiesiogiai susiję su planuojamais taikyti studijų metodais. Yra pabrėžiama, kad programa orientuojasi į mokymosi kultūros plėtotę, tad ir metodai su tuo stipriai koreliuoja, pvz.: kuomet studentai patys, sąveikaudami su dėstytoju, tyrinėdami ir mokydamiesi iš patirties planuoja savo mokymąsi (Aprašo p. 28). Tai atsispindi ir mokymosi visą gyvenimą ideologijos skatinime, aibėje skirtingų metodų, pateiktų Aprašo 28-jame puslapyje, kurių kiekvienas moko kaip mokyti bei lavina tokias kompetencijas kaip kritinį mąstymą, darbą grupėse ir t.t.

Pasiekimų vertinimo sistema yra gana paprasta ir aiški, pristatoma studentams pirmojo užsiėmimo metu. Semestro pažymys yra kaupiamasis, tad vertinamas viso semestro darbas. Vis tik, neįprastai didelė procentinė dalis skiriama egzaminui arba projektui – mažiausiai 50%. Būtų prasminga daugiau dėmesio ir svarbos skirti viso semestro įdirbiui, o ne galutiniam atsiskaitymui. Aprašuose pateikiamas labai apibendrintas vertinimo sistemos paveikslas, tačiau apklaustųjų teigimu, universitete vyrauja nerašyta tvarka, kuomet kiekvienas dėstytojas pasiruošia labai tikslus ir detalius vertinimo aprašus, tiek kiekvienam moduliui, tiek kiekvienai jo užduočiai. Su šia informacija studentai supažindinami pirmosios paskaitos metu, bei gali visą tai matyti virtualioje mokymosi aplinkoje. Vis tik mums tokių vertinimo skalių išvysti nepavyko, nes jos prieinamos tik dėstytojams ir to modulio studentams.

Vertinimas skirstomas į pasiekimų lygmenis, kur aukščiausiasis lygis „puiku“ aprėpia dešimtbalės sistemos vertinimus 9 ir 10; tipinis lygmuo - 7 ir 8, na o slenkstinis lygmuo - 6 ir 5, mažiau nei 5 yra neišlaikyta.

Vertinimo metodai gana tiksliai susiję su studijų metodais bei numatomais studijų rezultatais. Apraše yra apibrėžta, kas laukia studento dėl tam tikrų priežasčių neatvykus ar neišlaikius egzamino bei norint kartoti studijų dalyką. Viskas pateikiama labai aiškiai, argumentuotai, suprantamai ir informacija yra prieinama visiems studentams.

Nepaisant visų tradicinio vertinimo sampratos privalumų pasigendama šiuolaikiškesnės vertinimo sampratos, akcentuojančios vertinimą kaip motyvavimo, skatinimo tobulėti, kelti sau tolesnių studijų tikslus, priemonę.

Akademinis sąžiningumas universitete yra stipriai išnagrinėtas ir aprašytas skirtinguose įvairaus lygio universiteto dokumentuose. Apraše aiškiai pateikiama informacija apie tai, kas laukia studento, kuris yra akademiškai nesąžiningas (Aprašas p.30). Yra suteikiama galimybė teikti apeliacijas tiek studentams, tiek dėstytojams.

### ***Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės***

Pagrindinė silpnybė – trūksta šiuolaikinės vertinimo sampratos, akcentuojančios vertinimą kaip motyvavimo, skatinimo tobulėti priemonę. Kita silpnybė - egzamino svertinis koeficientas

yra mažiausiai 50%. Toks semestro užduočių vertės mažinimas gali paveikti studentų motyvaciją ir studijų kokybę.

Pagrindinė stiprybė – studijų metodai. Kadangi tai yra pedagoginė sritis, labai svarbu, kad besimokantysis turėtų galimybę išbandyti ir įvaldyti skirtingas mokymosi metodikas.

## **2.6. Programos vadyba**

Programos rengėjai numato, kad už programos vadybą bus atsakinga studijų programą administruosianti katedra ir Studijų programos komitetas. Katedra bus atsakinga už programos studijų erdvės organizavimą, techninį administravimą, informacijos sklaidą, dėstytojų darbo krūvio apskaitą, studentų registraciją, studijų dokumentavimą. Komitetas koordinuos studijų programos įgyvendinimą, atliks vidinį studijų programos kokybės vertinimą, atnaujinimą ir tobulinimą, rengs studijų programos tobulinimo priemonių planus ir dalyvaus jų įgyvendinime. Su programa susijusių sprendimų priėmimo dalyvaus katedros vedėjas, fakulteto dekanas ir taryba.

Aprašo rengėjai teigia, kad, vadovaujantis *VDU Studijų reguliaminu* (2016) ir *Studijų programų kokybės užtikrinimo tvarkos aprašu* (2016), kiekvienų mokslo metų pavasario semestre Studijų programos komitetas atliks studijų programos vykdymo analizę, identifikuos išryškėjusius privalumus ir trūkumus, rinks ir analizuos su programos kokybe susijusią informaciją, vykdydami studentų, dėstytojų, darbdavių ir absolventų apklausas. Programos kokybės analizė bus grindžiama šiais vertinimo kriterijais: „studijų programos atitikimas naujausioms mokslo tendencijoms ir darbo rinkos poreikiams, studijų programos paklausumas, materialųjų išteklių tinkamumas ir pakankamumas, studijų programos dėstytojų profesionalumas, studentų pažangumas, studentų ir dėstytojų mobilumas, kiti aktualūs kriterijai“. Remiantis analizės rezultatais, komitetas numatys tolimesnius veiksmus studijų programos kokybei tobulinti.

Programos tobulinimo planai bus derinami su katedros vedėju ir fakulteto dekanu, svarstomi ir tvirtinami fakulteto taryboje. Numatoma, kad, atnaujinant programą, komitetas bendradarbiaus su Studijų departamentu, Studijų kokybės skyriumi, Studijų prorektoriumi, Studentų departamentu, Tarptautinių ryšių tarnyba, Biblioteka ir kitais universiteto padaliniais, atsakingais už kokybišką studijų organizavimo priežiūrą ir administravimą.

Vidinio studijų kokybės užtikrinimo priemonės reglamentuojamos universiteto teisės aktuose: *VDU Statute ir Studijų reguliamine*, *VDU Studijų programų kokybės užtikrinimo tvarkos apraše*, *VDU Studijų programų atnaujinimo (tobulinimo) tvarkos apraše*, *VDU Studijų dalykų atestavimo tvarkos apraše*, *VDU Grįžtamojo ryšio studijų kokybei tobulinti tvarkos apraše*.

Programos rengėjai studijų kokybės užtikrinimui numato pasitelkti studentų, absolventų ir darbdavių apklausas, po studijų baigimo vykdyti absolventų karjeros stebėseną, jų pasirengimo atitikimą darbo rinkos poreikiams.

Numatyta, kad socialinių dalininkų atstovai dalyvaus Studijų programos komiteto veikloje. Socialiniai dalininkai teiks siūlymus studijų programos atnaujinimui. Darbdavių atstovai, dalyvaujantys komiteto veikloje, „pateiks rekomendacijas dėl studijų programos atitikimo darbo rinkos poreikiams, studentų įgyjamų praktinių gebėjimų tinkamumo ir pan.“

Galima teigi, kad VDU programos kokybės užtikrinimo procedūros yra reglamentuotos ir turi sistemą, aiškiai išdėstyta atsakomybė už programos įgyvendinimą, visiems sistemos dalyviams apibrėžtos funkcijos.

Vizito metu visos apklaustos grupės teigė, kad dėstytojais bei materialinė bazė yra visiškai paruošti vykdyti studijų procesą anglų kalba, yra vykdomi kursai, kur galima kelti anglų kalbos žinias. Anglakalbiams studentams taip pat yra suteikiama galimybė atlikti praktikas, socialiniai partneriai vienbalsei teigė, kad tai problemų nesukeltų ir jie tam yra pasiruošę. Vis tik, nors dokumentuose parašyta, kad Programa galima mokytis tiek lietuvių tiek anglų kalba, bet administracija informavo, kad šiais metais priėmimo į studijas anglų kalba neorganizuos.

Gretutinės studijos universitete yra nemokamos, o rinktis galima iš visų fakultetų siūlomo asortimento. Pasirinkimas studentams kaip plėsti savo žinias greta pagrindinės programos išties platus.

### ***Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės***

Programos vadybos srities stiprybėmis laikytina: VDU universitete sukurta visus lygius apimanti studijų programos kokybės vertinimo sistema, aiškiai apibūdinami studijų planavimo, organizavimo, priežiūros ir tobulinimo procesai, nurodomos vidinio studijų kokybės užtikrinimo priemonės; numatomos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos; į studijų programų kokybės užtikrinimo veiklas yra įtraukiami socialiniai partneriai ir studentai.

## **III. REKOMENDACIJOS**

3.1. Sustiprinti Programos rezultatų atitikimo pakopai aspektus siekiant, kad visi rezultatai atitiktų I studijų pakopai keliamus reikalavimus.

3.2. Programos sandarą permąstyti ir pakoreguoti, vadovaujantis vaiko pažinimo, raidos ir ugdymo logika.

3.3. Siekti Programos sandaroje, taip pat dalykuose ir moduluose akcentuoti bendruosius vaikų gebėjimus.

3.4. Užtikrinti, kad būtų pasiekti deklaruoti studijų rezultatai, Programos sandaroje sklandžiau subalansuojant modulių – dalykų apimtis.

3.5. Pašalinti metodologinius netolygumus, būdingus daliai Programos studijų dalykų, labai svarbių pedagogo kvalifikacijos įgijimui.

3.6. Užtikrinti tolygesnę Programos sandarą, atspindint ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo sistemos tęstinumą.

3.7. Užtikrinti pedagoginių praktikų kokybę.

3.8. Dalykų/modulių aprašuose šiuolaikiškiau ir aiškiau pristatyti vertinimo sistemą.

#### IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Vytauto Didžiojo universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Ikimokyklinė ir priešmokyklinė pedagogika* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	4
2	Programos sandara	3
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	<b>Iš viso:</b>	19

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: doc. dr. Vitalija Gražienė

Grupės nariai: Regina Beinorienė

Violeta Jonynienė

Aurelija Valantonytė (studentų atstovė)